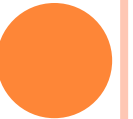
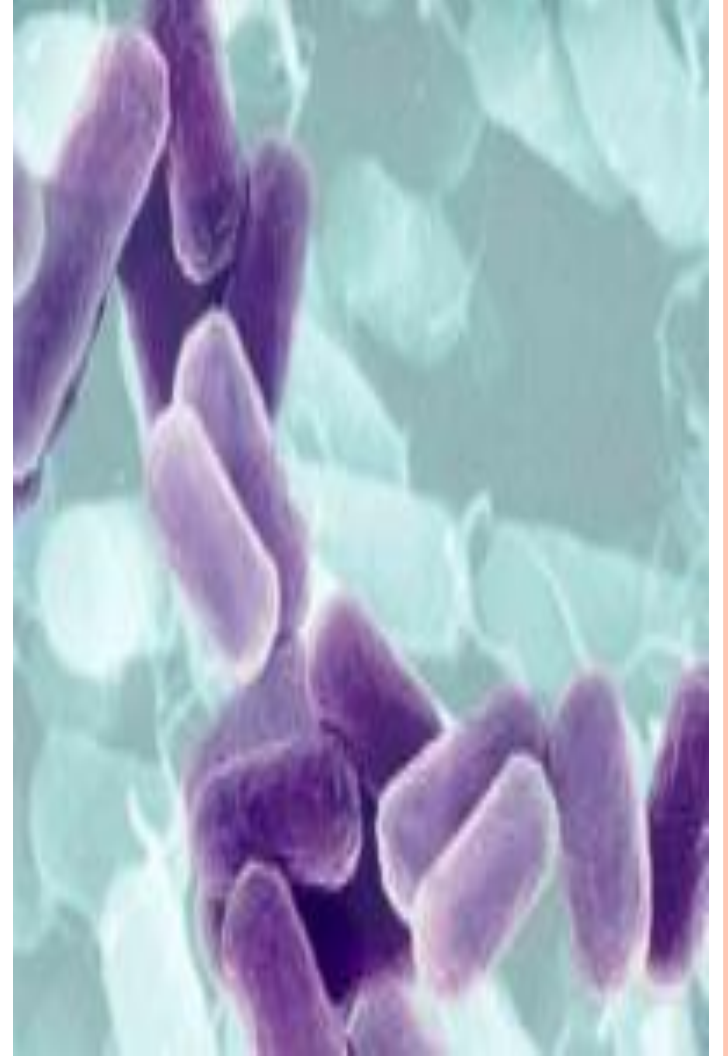

SAĞLIKLI HAYVANSAL ÜRETİM

- Halk sağlığı veteriner hekimlerinin yürüttükleri hizmetler bütünü içerisinde hayvansal gıdaların, özellikle de kırmızı et, beyaz et, süt ve bunlardan elde edilen mamul gıdalar, su ürünleri, yumurta ve bal gibi hayati öneme sahip olanların sağlıklı olarak üretilmesi ve korunmasına ilişkin görevler halk sağlığını korumada zincirin en önemli halkasını oluşturur.

- VHS bu bağlamda başta patojen mikroorganizmalar, kimyasallar olmak üzere sağlığa zararlı herhangi bir etken içermeyen, besleyici değer ve işlevsel nitelikler açısından üstün kaliteli hayvansal gıdaların üretilip tüketiciye sunulmasından sorumludur.
- Kuşkusuz diğer hayvansal ürünlerin ve/veya yan ürünlerin üstün kalitede sağlıklı üretimleri de VHS'nin temel görevlerindedir.

*Sağlıklı hayvansal üretim için;

- Hayvanların kaliteli yem maddeleri ile yeterli ve dengeli yemlenmeleri,
- Hayvanların bilinçli olarak beslenme ve üretilmeleri,
- Hayvanların jinekoloji, androloji, hücre ve moleküler biyoloji vb. bilim dalları temel alınarak daha sağlıklı ve verimli kılınması,
- Hayvanların yasalara ve etik kurallara göre haklarının korunması,
- Hayvanların ve /veya hayvan sürülerinin yaşam koşulları göz önüne alınarak daha sağlıklı ve daha ekonomik yetiştirilmeleri,
- Hayvanların insancıl ve hijyenik koşullarda taşınmaları, kesilmeleri ve sağılmaları özenle gerçekleştirilmelidir.

- İnsanoğlu nüfus artışı, küresel ısınma, kuraklık ve küreselleşme gibi kimi nedenlerle en temel hakkı olan “gıda güvencesini” diğer bir deyişle “sağlıklı, etkin ve üretken yaşabilmesi için uygun üretim teknikleri ile güvenilir ve üstün besleyici niteliklerde üretilmiş gıdayı yeteri miktarda her zaman temin edebilme” olanağını hızla yitirmektedir.

- Birleşmiş Milletler halen yaklaşık 6,5 milyar olan Dünya nüfusunun 2050 yılına dek yaklaşık 3 milyar daha artarak 9,2 milyara ulaşacağını öngörmektedir.
- Nüfus artışının da büyük çoğunluğunun gelişmekte olan ülkelerde gerçekleşeceğini ve yeryüzünde kentsel alanda yaşayan nüfusun kırsal alanda yaşayanlardan daha fazla olacağını belirtmektedir.
- Bunun yanında yine son yıllarda küresel ısınma ve kuraklık nedeniyle gerek bitkisel, gerekse hayvansal üretimin büyük ölçüde azalacağını ve daha önemlisi su sıkıntısının giderek daha da artacağını açıklamaktadır.

- **Veteriner hekim ve VHS'ye olan gereksinimin artmasında;**
- İnsan beslenmesinde önemli yeri olan hayvansal gıdaların az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde üretim potansiyellerinin kısıtlanması ve durma noktasına gelmesi,
- Bitkisel ve hayvansal tarımın birlikte yapıldığı çoğu ülkede bitkisel gıdaların kalitelerinin bozulması ve buna bağlı olarak tüketimlerinin de azalmaya başlaması,
- Canlı hayvan dâhil bitkisel ve hayvansal gıda imhalarının önüne geçilememesi ve buna bağlı olarak büyük ekonomik kayıplara uğranılması,
- Tarım, gıda sanayi ve bunlarla ilintili olan sektörlerde başta veteriner hekim olmak üzere gereksinim duyulan insan gücü yetersizliğinin artması ve buna bağlı hayvansal ve bitkisel üretimin azalması,

- Hayvan ve gıda kaynaklı sağlık sorunlarının daha çok yetersiz ve dengesiz beslenen insanlarda, özellikle çocuklarda çok çabuk ve kolay oluşması ve bu nedenle “**kalıcı klinik malnütrisyon**” ve “**Kwashiorkor**” gibi beslenme bozuklukları ve hastalıklarının daha da yaygınlaşması.

- Uzmanlarca belirtildiği üzere hayvancılıkta başarı, ekonomik, ekolojik ve sosyal açıdan kimi ön veya tamamlayıcı hazırlıkların yapılması ve yapılan hazırlıklar uyarınca yönetim ve çalışma programlarının hazırlanmasını gerektirir.
- Bu çerçevede doğal kaynaklardan daha iyi yararlanabilmek için sosyal, kültürel, kurumsal ve politik koşulların da bir bütün olarak gözden geçirilmesine çalışılmalıdır.
- Bunlara ek olarak ülkeler, özellikle gelişmekte olanlar toprak kullanımı, ortak mülkiyet, mevzuat, taban fiyat, destekleme politikaları vb. öncelikleri açıkça belirlemelidirler.

- En önemlisi bu konularda hangi kurum ve kuruluşlara başvurulacağını açıkça belirtmelidirler ki, teknik ve kurumsal gereksinimler kolaylıkla karşılanabilsin, hükümet ve/veya devlet olanakları ve/veya desteklerinden verimli yararlanılabilsin.
- Belirtilen bu temel gereksinimlerin karşılanması durumunda hayvancılık gerçekten sırasıyla en verimli:
  - Gıda üretim kaynağı,
  - Gelir kaynağı,
  - İş yaratma veya istihdam kaynağı,
  - Tarımda sürdürülebilir üretim kaynağı,
  - Enerji kaynağıdır.

GIDA ÜRETİM KAYNAĞI OLARAK HAYVANCILIK

- Hayvancılığın en önemli özelliklerinden birisi çok verimli bir gıda üretim kaynağı olmasıdır. Bu özelliği ile hayvancılık **“gıda güvencesine”** yani öncede belirtildiği üzere **“insanların üretken ve sağlıklı yaşayabilmeleri için her zaman sosyal açıdan kabul edilebilir bir yöntemle üretilen güvenilir ve besleyici nitelikli gıda tüketebilmelerinin teminine”** çok büyük katkı sağlar.
- Yeryüzünde hayvansal üretimin tarımsal üretime katkısı yaklaşık % 40’dır. Toplam gıda üretimindeki payı (~% 27) gerçekten küçümsenmeyecek düzeydedir .

- Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde halk ortalama kalori gereksiniminin %11'ini, protein gereksiniminin de %26'sını hayvansal gıdalardan temin etmektedir.
- Gelişmiş ülkelerde bu oranlar sırasıyla ortalama %27 ve %56'dır.
- Bu veriler, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde halkın yalnız hayvansal gıdaları değil, bitkisel gıdaları da çok az tükettiklerini ve ayrıca yeryüzü genelinde gıda dağıtımının gerektiğince yapılamadığı gerçeğini ortaya koymaktadır.
- Bu duruma göre insanlığın en önemli sorunu açlığın kısa vadede çözümü için öncelikle yeryüzü genelinde gıda dağıtımının adaletli olarak yapılması gerekir.

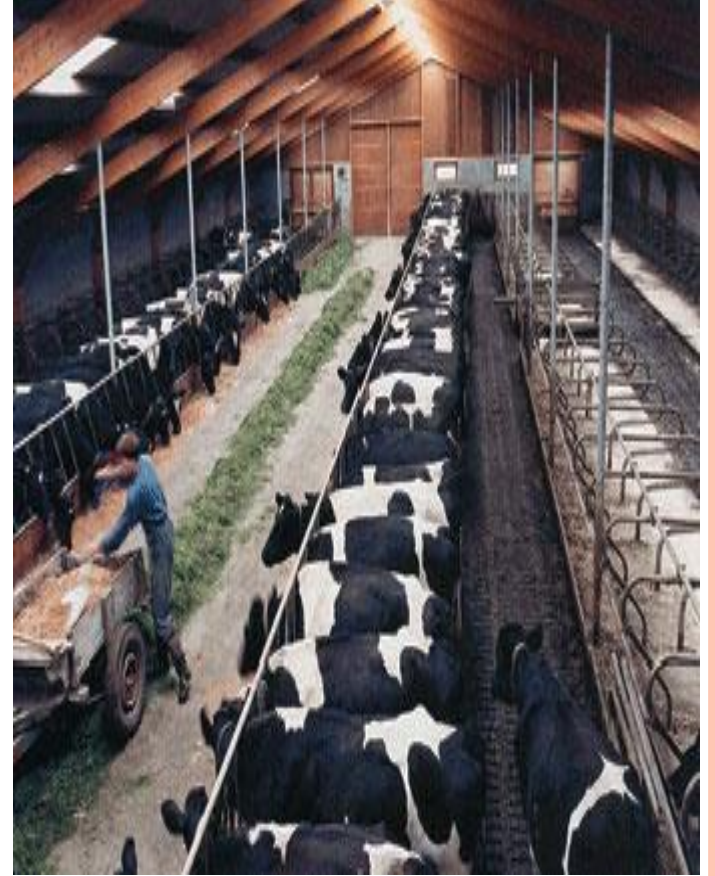

- Bu nedenle;
  - Gıda yardımı öncelikle tüketimin aşırı olduğu yerlerden veya ülkelerden başlanarak yapılmalıdır,
  - Yardımda uluslararası kuruluşlar çok daha duyarlı ve özverili davranmalıdır,
  - Üretimden tüketime değin, özellikle de dağıtım sırasında gıda kayıplarının önlenmesi ve muhafazasına gereken önem verilmelidir,
  - Dağıtımın her aşamasında görev alacaklar özenle eğitilmelidir,
  - Dağıtımda görev alan yetkililer arasında kimi nedenlerden ötürü olası görüş farklılıkları asgari düzeye indirgenmelidir.

GELİR KAYNAĞI OLARAK HAYVANCILIK

- Hayvancılığın önemli katkılarından birisi de gelir kaynağı olmasıdır. Özellikle çok yönlü ve/veya bilinçli yapıldığında kırsal alan halkı için **gıda üretim kaynağı** olmanın yanı sıra **gelir kaynağı** açısından da büyük değer taşır.
- Hayvancılığın bu özelliği, çiftçinin **günlük kazancı** yanında **tohum, gübre** ve **tarım ilacı** gibi çok önemli girdilerinin teminine de büyük katkı sağlar.

İŞSİZLİĞİ ÖNLEME VE İŞ YARATMA KAYNAĞI OLARAK HAYVANCILIK

- Hayvancılık, gerek yetiştiricilik, gerekse üretim ve/veya imalat gibi çeşitli etkinlikleri içerdiği için farklı konularda **uzman, deneyimli** ve **deneyimsiz** her türlü insanın istihdam edildiği bir sektördür.
- Yapılan bir değerlendirmeye göre; orta boy bir mezbaha ve et işleğinde yürütülmesi gereken hizmetler için yaklaşık 150 kişiye gereksinim olduğu saptanmıştır.

Orta boy bir mezbaha ve et işletmesinde kimi işler için elaman gereksinimi (kişi/gün).

	Kesim	Pazarlama	Et ve yan ürünleri işleme
Büyükbaş	20	4	>80
Domuz	10	2	>30
Küçükbaş	3	1	

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIMSAL GELİŞME İÇİN GİRDİ KAYNAĞI OLARAK HAYVANCILIK

- Hayvancılığın özelliklerinden diğer önemli birisi de **sürdürülebilir tarımın gelişmesine** olan katkısıdır.
- Bu katkı özellikle tarımda üretim artışı ve dolayısıyla gelişmekte olan ülkelerde işsizlik ve açlığın önlenmesindeki etkinliği bakımından hayati öneme sahiptir.
- Karma veya çok yönlü tarımsal üretim sistemi uygulayan çiftçiler, bilindiği üzere çeşitli ürünler üretmenin yanı sıra, aynı zamanda hem hayvansal, hem de bitkisel üretimi daha verimli ve sürdürülebilir kılarak artırma olanağını da gerçekleştirebilirler.

- Bu kapsamda, hayvancılık olası doğal kaynakların en verimli değerlendirilmesini sağlaması ile de büyük katkı sağlar.
- Şöyle ki, kırsal alanda yaşayan insanın hayvancılığın kullanılabilir olan ama gerektiği gibi değerlendirilemeyen doğal kaynakları başta enerji olmak üzere temel gereksinimleri karşılamada kullanarak yaşam standardını artırma olanağına sahip olduğu da göz ardı edilmemelidir.

ENERJİ KAYNAĞI OLARAK HAYVANCILIK

- Yeryüzünde bilindiği üzere soyları giderek azalsa da yine de çok çeşitli hayvan türü, coğrafi yapı ve iklim koşulları gibi nedenlerden ötürü yeryüzünün farklı bölgeleri veya yörelerine uyum sağlamıştır. Bunlara; sığır, at, eşek, lama, yak, deve, manda fil vb. çiftlik hayvanları başta olmak üzere kimi hayvan türleri ve /veya ırklarını örnek vermek mümkündür.
- Belirtilen bu hayvanların hemen hepsini bilindiği üzere güç kaynağı olarak tarla sürümü dâhil tarım ile ilgili ekme, biçme, taşıma, su çıkarma, sulama, odun ve kereste taşıma gibi çeşitli işlerde etkin bir şekilde kullanmak olasıdır

- GÜNÜMÜZDE BU AMAÇLA 400 milyondan fazla hayvanın kullanıldığı kayıtlara geçmiş durumdadır. Gelişmekte olan ülkelerdeki ekilebilir alanların % 52'sinin hayvan gücüyle işlendiği ve yine yaklaşık %26'sının el yapımı tarım araç ve gereçlerin kullanımıyla yapıldığı da bir gerçektir.
- Yeryüzünde son 20–30 yıldan bu yana sığır ve bizon sayısında yaklaşık %23 artış kaydedilmiştir. Bu artışın gerçekleştirilmesinde et ve süt üretimini artırmanın yanında iş gücü gereksinimini karşılama amacının da büyük payı olduğu açıklanmıştır.
- Bu zaman sürecinde yeryüzünde esas enerji kaynağı olarak kullanılan at, katır ve eşek varlığında ise önemli bir artışın olmadığı kaydedilmiştir.

